

Käypä vai Onneton korvaus ”pakkolunastuksesta”

Maanomistaja Pauli Rintala, MTK kenttäpäällikkö

Todellinen esimerkki nauhamaisesta käyttöoikeuden lunastuksesta

KUVION 6 PERUSTIEDOT

Tiedot kuvion puustosta ja maaperästä.

Pinta-ala: 2,1 ha
 Kokonaiskasvu: 11,8 m³/v
 Kehitysluokka: 04 Uudistuskypsä metsikkö
 Puuston tilavuus: Kuviolla 476 m³
 Hehtaarilla 227 m³/ha

Kasvupaikka: Kuivahko kangas, vastaava suo ja puolukkaturvekangas
 Maaperä: Keskikarkea tai karkea kangasmaa
 Saavutettavuus: Myös sulan maan, mutta ei kelirikon aikana

PUUSTO

Ikä: 84 v
 Keskiläpimitta: 25 cm
 Keskipituus: 20 m
 Runkoluku: 630 kpl/ha
 Pohjapinta-ala: 24 m²/ha
 Tilavuus: 476 m³
 Puulajijakauma: 48 % kuusi, 43 % mänty, 9 % lehtipuu
 Tukki (puusto): mänty 138 m³, kuusi 144 m³
 Kuitu (puusto): mänty 66 m³, kuusi 81 m³, koivu 29 m³

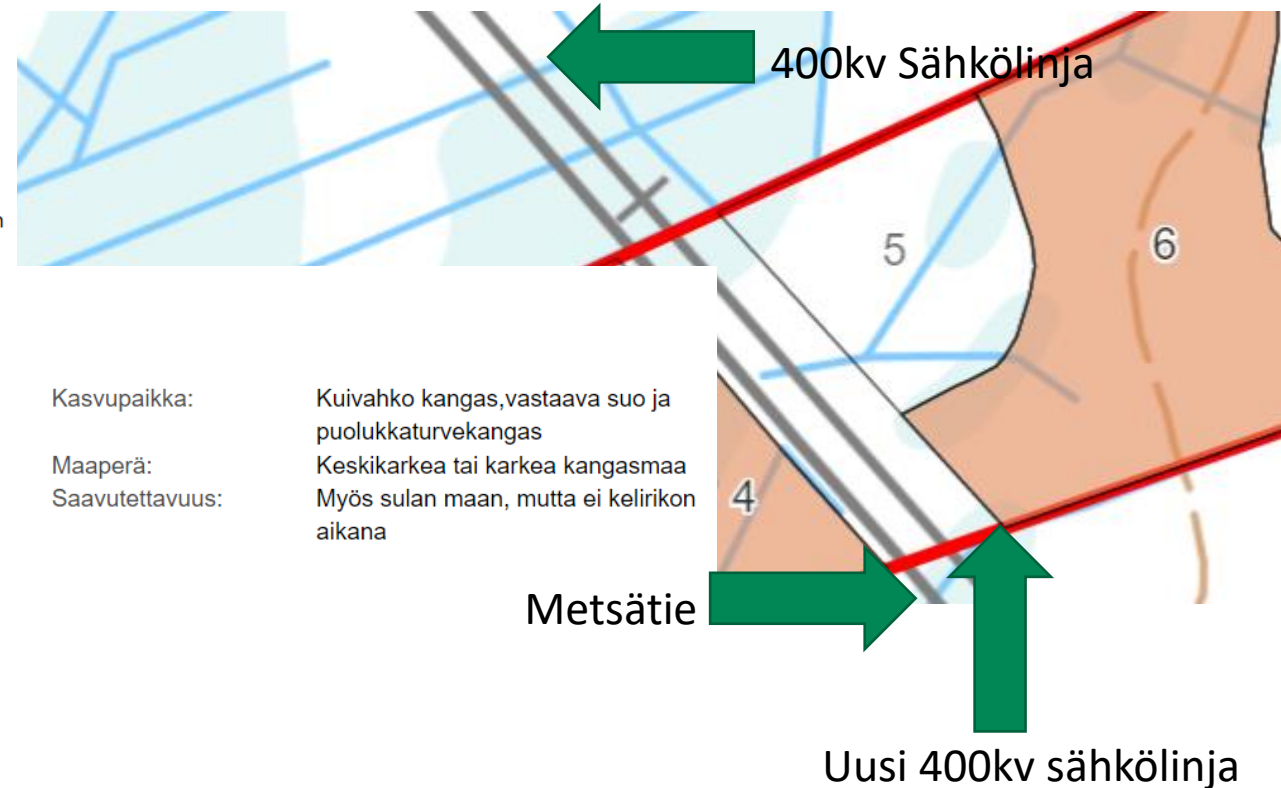
KUVION 5 PERUSTIEDOT

Tiedot kuvion puustosta ja maaperästä.

Pinta-ala: 0,8 ha
 Kokonaiskasvu: 4,3 m³/v
 Kehitysluokka: 03 Varttunut kasvatusmetsikkö
 Puuston tilavuus: Kuviolla 126 m³
 Hehtaarilla 158 m³/ha

PUUSTO

Ikä: 73 v
 Keskiläpimitta: 22 cm
 Keskipituus: 18 m
 Runkoluku: 590 kpl/ha
 Pohjapinta-ala: 18 m²/ha
 Tilavuus: 126 m³
 Puulajijakauma: 83 % mänty, 9 % lehtipuu, 8 % kuusi
 Tukki (puusto): mänty 55 m³, kuusi 5 m³
 Kuitu (puusto): mänty 48 m³, kuusi 6 m³, koivu 11 m³

Käyttöoikeudenlunastuksen kohde

Pinta-ala	1,0ha
VT kangas	Pääpuulaji mänty
Puusto	76v, 150m ³ /ha, tukki-kuitu 50% - 50%
Kasvu	5,5m ³ /ha/v
Hinnat	Tukki 70€/m ³ – Kuitu 25€/m ³
Vuosituotto	261€/ha/v (nettotuotto noin 240€/ha)

Käyttöoikeuden lunastus, korvaus

Maapohjan arvo	240€/ha	(Etelä-Pohjanmaa)
Puuston arvo	7125 €	(150m ³ /ha, 70€/m ³ , 25€/m ³)
Odotusarvokerroin	1,0	(VT, 76v)
Odotusarvo	0 €	

Lunastuskorvaus 240€

→ Lunastuskorvaus < 1v vuosituotto

Käypä korvaus vai laillinen ryöstö?

Jos maapohja ”pakkolunastetaan” määrittelemättömäksi ajaksi (toistaiseksi tai pysyvästi) ja **maanomistajan sama korvaus vastaa yhden vuoden puunkasvatuksen tuottoa, niin**

- Onko kyseessä lain mukainen käypä korvaus?
- **Vai laillinen ryöstö?**

Anteeksi ilmaisu, mutta saatatte ymmärtää, miksi potuttaa 😞

Mutta ettei pelkkää valitusta ja potutusta, niin joitain ajatuksia ratkaisuksikin

Korvaukset perustunevat summa-arvomenetelmän taulukoihin

- Taulukkoarvot perustuvat paljaan maan lähtötilanteeseen (harvoin lähtötilanne)
- Tarkempaa tarkastelua kestävämpään korkokantaan (jos käytetään vaikka 5%, niin maanomistajasta taitaa tulla korvauksen saajan sijaan maksaja)

Kauppa-arvomenetelmä

- Nauhamaisia lunastuksia, joten vertailukauppoja ei juuri ole
- Monesti pienehköjä ja vaihtelevia alueita, ei vertailukauppoja

→ **Sopisiko tuottoarvomenetelmä parhaiten lunastuskorvausten perusteeksi?**

Mutta ettei pelkkää valitusta ja potutusta, niin joitain ajatuksia ratkaisuksikin

Tuottoarvomenetelmän pohdintaa

- Ajallinen peruste toimii (pysyvä tai määräaikainen lunastus = korvaus)
- Maankäyttömuoto muuttuu
- Metsänkasvatus eli metsätalouden tuotto päättyy
- Jokaiselle kohteelle korvaus senhetkisen tilanteen = tuoton mukaan

→ Tuottoarvomenetelmä sopisi moniin tapauksiin ehkä parhaiten

Riippumatta korvausten laskentatavasta tai määrittämenetelmästä, niin korvaustasot on saatava jotenkin tolkulliselle tasolle!

Mutta jotain jää teillekin

Muutama pikku juttu jäi toki vielä ratkaisematta

Korkokanta

5-6% se tuskin voi olla, sille ei taida löytyä hyviä perusteita

1-2% elinkustannusindeksillekin on heikohkot perusteet

3-4% on keskimääräinen metsätalouden tuotto ja metsämaallehan korvauksia määritetään

Ja toki korvauksissa olisi huomioitava myös muut asiaan kiinteästi liittyvät seikat

- Lunastajan samaa hyöty
- Seurauskustannukset (varastopaikat, kulkemiset, pylväshaitat jne.)
- Entä kun 100m siirtolinja blokkaa 9ha tuuli-/aurinkovoimatuotannolta eli xxxx €/v
- Jne. Jne.

Onko kyse rahasta vai tahdosta?

Mitä jos lunastuskorvaukset olisivat sillä tasolla, ettei maanomistajille olisi niin väliä, vaikka lunastus osuisi omalle kohdalleen?

Toki tämä edellyttäisi, että lunastuskorvaukset kattaisivat kaikki taloudelliset menetykset ja ne koettaisiin olevan kohtuullisia.

Vertailu: Fingrid tulos 2022 noin 15 000 €/km eli 40 vuodessa noin 600 000 €/km → 10 000€/ha lunastuskorvaus = 1% osuus voitosta!

Onko siis kysymys rahasta vai tahdosta?

Kiitos ja hauskaa iltaa

